

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

КЛИМЧИШИН МАРТА ТАРАСІВНА
АЛЬТЕРНАТИВНА ШКІЛЬНА ОСВІТА НІМЕЧЧИНИ

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки

та педагогіки вищої школи

доктор пед. наук, доцент

П'ятакова Г. П.

Львів–2021

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні підходи формування альтернативної педагогіки у Німеччині.....	13
1.1. Вивчення стану розвитку альтернативної школи у методологічній, педагогічній, психологічній літературі.....	13
1.2. Історія та становлення альтернативної педагогіки в Німеччині	26
Висновки до першого розділу	32
РОЗДІЛ 2. Особливості навчання в альтернативних школах Німеччини	34
2.1. Різновиди альтернативних шкіл у Німеччині та їхній розвиток	34
2.2. Зміст, форми, методи, технології навчання в альтернативних школах.....	42
Висновки до другого розділу.....	57
РОЗДІЛ 3. Впровадження досвіду альтернативної освіти Німеччини в шкільну освіту України.....	59
3.1. Напрями альтернативної освіти в Україні.....	59
3.2. Результати проведення емпіричного дослідження в альтернативних школах України	71
Висновки до третього розділу.....	78
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	89

АНОТАЦІЯ

Климчишин М. Т. Магістерська робота на тему «Альтернативна шкільна освіта Німеччини» подана на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні педагогічні науки». Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів. 2021.

Відповідно до теми та мети дослідження проаналізовано шляхи розвитку альтернативної освіти Німеччини, визначено практичну діяльність альтернативних шкіл та перспективи використання їхнього конструктивного досвіду в закладах середньої освіти України.

Об'єкт дослідження: становлення альтернативної освіти в Європі.

Предмет дослідження: шляхи розвитку, теоретичні та методичні засади альтернативної шкільної освіти Німеччини.

У першому розділі «Теоретико-методологічні підходи формування альтернативної педагогіки у Німеччині» розглянули історію становлення альтернативної педагогіки в Німеччині та особливості формування альтернативної школи у методологічній, педагогічній та психологічній літературі.

Обґрунтували основні поняття дослідження: «альтернативна освіта», «альтернативна школа», «неформальна освіта», «інформальна освіта», «Сільсько-виховні будинки Г. Літца та Г. Вінекена», «Школи Г. Кершенштейнера», «Вальдорфська школа», «Школа «Єнського планування».

Другий розділ роботи «Особливості навчання в альтернативних школах Німеччини» присвячено аналізу змісту, форм, методів та технологій навчання в альтернативних школах. Виділили різновиди альтернативних навчальних закладів Німеччини та розглянули історію їхнього розвитку.

У третьому розділі проаналізували напрями та причини виникнення альтернативної шкільної освіти в Україні; шляхом опитування педагогів українських альтернативних шкіл виявили, які форми, методи та технології

навчання німецьких альтернативних шкіл знаходять відгомін в роботі альтернативних шкіл України.

Наукова новизна дослідження: проаналізовано та порівняно базові поняття, що характеризують альтернативну шкільну освіту Німеччини; вивчено та охарактеризовано досвід впровадження елементів німецької альтернативної школи в альтернативну освіту України, подано методичні рекомендації щодо покращення стану української альтернативної освіти шляхом запозичення ефективного досвіду німецьких альтернативних шкіл.

Магістерська робота складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (60 найменувань, із них 14 іноземними мовами); 3 таблиць, 3 діаграм, 2 додатків. Загальний обсяг роботи становить 105 сторінок, основний зміст викладено на 82 сторінках.

Ключові слова: «альтернативна освіта», «альтернативна школа», «неформальна освіта», «інформальна освіта», «Сільсько-виховні будинки Г. Літца та Г. Вінекена», «Школи Г. Кершенштейнера», «Вальдорфська школа», «Школа «Єнського планування».

SUMMARY

Klymchyshyn M. T. Master's thesis on the topic "Alternative school education in Germany" is submitted for a master's degree in higher education in the specialty 011 "Educational Pedagogical Sciences". Lviv National University named after Ivan Franko. Lviv. 2021

In accordance with the topic and purpose of the study, the ways of development of alternative education in Germany are analyzed, the practical activities of alternative schools and the prospects of using their constructive experience in secondary schools of Ukraine are determined.

Object of research: the formation of alternative education in Europe.

Subject of research: ways of development, theoretical and methodological principles of alternative school education in Germany.

In the first section "Theoretical and methodological approaches to the formation of alternative pedagogy in Germany" considered the history of alternative pedagogy in Germany and the peculiarities of the formation of alternative schools in the methodological, pedagogical and psychological literature.

Substantiated the basic concepts of the study: "alternative education", "alternative school", "non-formal education", "informal education", "Rural houses of G. Litz and G. Vineken", "G. Kershensteiner School", "Waldorf School", "School of Jena Planning".

The second section of the work "Peculiarities of teaching in alternative schools in Germany" is devoted to the analysis of the content, forms, methods and technologies of teaching in alternative schools. The types of alternative educational institutions in Germany were identified and the history of their development was considered.

The third section analyzes the directions and causes of alternative school education in Ukraine; by interviewing teachers of Ukrainian alternative schools found out what forms, methods and technologies of teaching German alternative schools are echoed in the work of alternative schools in Ukraine.

Scientific novelty of the research: the basic concepts that characterize alternative school education in Germany are analyzed and compared; The experience of introduction of elements of German alternative school in alternative education of Ukraine is studied and characterized, methodical recommendations on improvement of a condition of the Ukrainian alternative education by borrowing effective experience of German alternative schools are given.

The master's thesis consists of summary in Ukrainian and English, introduction, three sections, conclusions to the sections, general conclusions, a list of sources used (60 items, including 14 in foreign languages); 3 tables, 3 diagrams, 2 appendices. The total volume of the work is 105 pages, the main content is set out on 82 pages.

Key words: "alternative education", "alternative school", "non-formal education", "informal education", "Rural houses of G. Litz and G. Vineken", "G. Kershensteiner's Schools", "Waldorf School", "School of Jena Planning".